

Tweede kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie
voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

DATUM
12 december 2017

KENMERK
20171211FB

BETREFT
Begroting SZW en de
Participatiewet

BIJLAGEN
-

CONTACT
Frank Bluiminck

TELEFOON
06-52 47 35 46

E-MAIL
fbluiminck@vgn.nl

Geacht commissielid,

Volgende week spreekt u met de minister en de staatssecretaris over de begroting van SZW en de Participatiewet. Participeren in de samenleving is van grote waarde, zowel voor de samenleving als voor het individu. Voor elke burger is meedoen in het arbeidsproces belangrijk, ook als deze burger een beperking heeft en 'maar' beschikt over een laag verdienvermogen. In de praktijk komt deze groep kwetsbare mensen echter moeilijk aan de slag. Graag brengt de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) hun belangen onder uw aandacht.

Banenafpraak

Het doel van de banenafpraak en de Participatiewet is om meer mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen. Mensen met een beperking willen graag aan de slag omdat werken zorgt voor een dagritme, ontplooiingsmogelijkheden, nieuwe ontmoetingen én het vergroot het gevoel van eigenwaarde en zelfstandigheid. Het is schrijnend om te merken dat juist deze groep mensen er - ondanks alle goede initiatieven - niet in slaagt te profiteren van deze banenafpraak. Dit moet wat betreft de gehandicaptensector anders en beter. Daarom vragen wij uw aandacht voor de volgende punten:

1. Volwaardig inkomen;
2. Recht op opleiding en ontwikkeling;
3. Flexibele inzet beschutte werkplekken.

1. Volwaardig inkomen

Mensen met een beperking zijn - ook als zij werken - vaak langdurig aangewezen op een inkomen op bijstandsniveau. De plannen van het kabinet om de loonkostensubsidie te vervangen door een loondispensatie leiden ertoe dat het perspectief op een volwaardig inkomen voor 60% van deze mensen helemaal verdwijnt¹.

Bezoekadres
Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres
Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00
E info@vgn.nl

vgn.nl

¹ Bron: Onderzoek Regioplan Beleidsonderzoek "Financiële drempels op weg naar participatie", november 2017

Immers, werkgevers mogen bij loondispensatie aan mensen met een laag verdienvermogen minder betalen dan het minimumloon. De gemeente vult het inkomen vervolgens aan tot maximaal 70% van het minimumloon (bijstandsniveau). Dit betekent een inkomensachteruitgang van 30% en dat is enorm. Zij verliezen hierdoor elk perspectief op een volwaardig inkomen en een zelfstandig bestaan. Er gaat dan geen enkele stimulerende werking meer uit om (meer) te participeren.

Meer participeren moet lonen

De VGN is van mening dat mensen met een beperking zoveel mogelijk uitgedaagd moeten worden en zicht moeten hebben op een volwaardig inkomen. Ook als een parttimebaan tegen het minimumloon of vrijwilligerswerk het maximaal haalbare is. Daarom vinden wij dat de discussie over de instrumenten loondispenstatie en loonkostensubsidie moet worden verbreed. Hoe krijgen mensen met beperkingen perspectief op een volwaardig inkomen als zij zich naar vermogen inzetten in de maatschappij? Meer participeren moet meer lonen! Wij roepen dan ook op om in een experiment te verkennen hoe uitkeringen en loonaanvullingsregelingen slimmer kunnen worden ingezet, waarbij wordt uitgegaan van vertrouwen en mogelijkheden in plaats van controle en sancties.

Vragen:

- *Kunt u de staatssecretaris vragen het voorstel om de loonkostensubsidie te vervangen door loonkostendispensatie te herzien?*
- *Kunt u de staatssecretaris vragen om een experiment binnen de Participatiewet te starten waarbij meer participeren altijd meer loont?*

2. Recht op opleiding en ontwikkeling

Het beste fundament voor werk is een goede opleiding. Het verkrijgen van een startkwalificatie en een 'leven lang leren' zijn niet voor niets belangrijke pijlers in het arbeidsmarktbeleid van de overheid. Daarnaast is in het VN-verdrag voor mensen met een beperking vastgelegd dat mensen met een beperking recht hebben op adequaat onderwijs.

Jongeren aan de kant

Veel jongeren met een beperking kunnen na het afronden van het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) vanwege hun beperkingen niet doorstromen naar het reguliere beroepsonderwijs. Het gaat hierbij om jongeren jonger dan 21 jaar zonder startkwalificatie. Zij kunnen geen aanspraak maken op een uitkering op het niveau van het bestaansminimum en zijn daarnaast (nog) niet geschikt voor betaald werk. De bereidheid van veel gemeenten om te investeren in het opleiden en ontwikkelen van mensen met een lage verdien capaciteit is gering. Gemeenten investeren liever in mensen die binnen een half jaar tot een jaar aan het werk kunnen. Jongeren met een beperking hebben echter vaak meer tijd nodig te groeien in de richting van betaald werk. Zij zijn nog niet uitgeleerd. Deze groep jongvolwassenen staat aan de kant en kan zich onvoldoende ontwikkelen terwijl ze nog een heel leven voor zich heeft.

De VGN vindt dit kwalijk en pleit daarom voor een recht op ontwikkeling voor alle mensen die uitstromen vanaf het VSO en niet kunnen doorstromen naar een reguliere beroepsopleiding. Gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid nemen en zorgen dat individuele ontwikkelingstrajecten een vast onderdeel vormen van hun plannen voor hun jonge inwoners. Deze trajecten moeten zich richten op het behalen van door de branche erkende praktijkverklaringen. Dit sluit ook aan bij de afspraak in het regeerakkoord om de kwalificatieplicht te verlengen tot 21 jaar.

Vragen:

- *Kunt u er bij de staatssecretaris op aandringen dat zij zich er voor inzet dat individuele ontwikkelingstrajecten - gericht op het verkrijgen van praktijkverklaringen - een vast onderdeel worden van de toekomstplannen die gemeenten met jongeren met een beperking opstellen?*
- *Kunt u de staatssecretaris vragen om structurele financiering voor deze ontwikkelingstrajecten voor schoolverlaters van het VSO die niet doorstromen naar het reguliere beroepsonderwijs?*

3. Flexibele inzet beschutte werkplekken

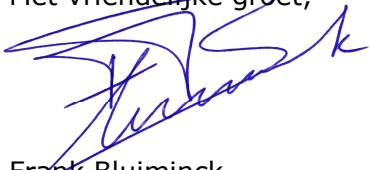
Het aantal beschutte werkplekken blijft achter bij de doelstellingen van het kabinet. De overstap van arbeidsmatige dagbesteding naar een reguliere baan is voor mensen met een laag verdienvermogen vaak erg groot. De VGN pleit voor een tussenvariant waarbij mensen met een beperking zich, voordat zij gaan werken op de vrije arbeidsmarkt, verder kunnen ontwikkelen op een beschutte werkplek binnen de gehandicaptenzorg. Mensen worden in deze periode begeleid en ondersteund in hun ontwikkeling. De opleidingstrajecten die zij volgen zijn gericht op het verkrijgen van erkende brancheverklaringen voor het werk dat zij willen doen. Zo krijgen zij de tijd om zich op eigen tempo en naar eigen vermogen door te groeien naar een reguliere betaalde baan. Dit vraagt wel om een meer flexibele inzet van dit instrument door gemeenten.

Vraag:

Kunt u erbij de staatssecretaris op aandringen dat beschutte werkplekken binnen de gehandicaptenzorg kunnen worden ingezet als onderdeel van het ontwikkelingstraject van mensen met beperkingen?

De VGN vraagt u het bovenstaande bij uw inbreng te betrekken. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid deze brief toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank Bluminck', written over a horizontal line.

Frank Bluminck
Directeur